

Pohjoismaiden
ministerineuvosto

Talous- ja finanssipolitiikan yhteistyöohjelma 2025–2030

Yhteistyötä ja yhteisiä toimia Pohjolan
vahvojen, vakaiden ja mukautumiskykyisten
talouksien hyväksi

Sisällys

Esipuhe	3
Johdanto	5
Poliittiset priorisoinnit	7
Tavoite 1: Toteutetaan Pohjoismaiden vihreä siirtymä kustannustehokkaasti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisesti	9
Tavoite 2: Vahvistetaan Pohjoismaiden talouksien kilpailukykyä, resilienssiä ja integraatiota	11
Yhteistyöohjelman arviointi	13
Tietoja tästä julkaisusta	14

Tämä julkaisu on saatavilla myös saavutettavana verkkoversiona:
<https://pub.norden.org/politknord2024-727>

Esipuhe

Ruotsin valtiovarainministeri Elisabeth Svantesson ja Pohjoismaiden ministerineuvoston pääsihteeri Karen Ellemann

Pohjoismaiden pääministerit hyväksyivät vuonna 2019 yhteisen vision, jonka mukaan Pohjolasta on määrä tulla maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Tämä tärkeä ja kunnianhimoinen visio vaatii tehokkaita toimia ja poliittisia keinoja – myös talous- ja finanssipolitiikan alalla.

Terveet ja vahvat talouspoliittiset kehykset ja vastuullinen finanssipolitiikka Pohjoismaissa ovat tärkeitä edellytyksiä taloudellisen vakauden turvaamiselle ja työllisyyden ja hyvinvoinnin lisäämiselle Pohjolassa – ja siten yhteisen pohjoismaisen vision saavuttamiselle. Pieninä, avoimina ja viennistä riippuvaisina talouksina meidän on ratkaisevan tärkeää pitää tästä kiinni.

Vihreä ja digitaalinen siirtymä tuo mukanaan uusia mahdollisuuksia ja haasteita. Ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää tehokasta vihreää siirtymää. Pohjoismaiden talouspolitiikan on tuettava ja vauhditettava siirtymää, jotta se toteutuu kustannustehokkaasti ja tasapuolisesti ja luo uusia mahdollisuuksia kaikille Pohjolassa.

Edessämme on rakennemuutos, joka vaikuttaa Pohjoismaiden talouksiin ja julkiseen talouteen tulevina vuosina. Pohjoismaiden väestö ikääntyy ja samanaikaisesti uusi ja vaikeutunut turvallisuustilanne ja geopoliittinen todellisuus merkitsevät sitä, että meidän on kohdistettava enemmän resursseja puolustukseen ja turvallisuuteen ja että Pohjoismaiden talouksien on toimittava yhä epävarmemmassa kansainvälisessä ympäristössä.

Pohjoismaiden taloudet ovat hyvin varustautuneet vastaamaan näihin haasteisiin tavalla, joka luo kasvua, vakautta ja hyvinvointia Pohjoismaiden väestölle. Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto (MR-Finans) tarjoaa tärkeitä puitteet Pohjoismaiden hallitusten talous- ja finanssiyhteistyölle.

Pohjoismaiden talous- ja valtiovarainministerit haluavat kauden 2025–2030 yhteistyöohjelman avulla priorisoida painopistealueita ja toimia niillä alueilla, joilla voimme yhdessä kokemustenvaihdon, yhteistyön ja yhteisten taloudellisten haasteiden ratkaisemiseen tähtäävän yhteisen lähestymistavan avulla varmistaa vahvat ja vakaat taloudelliset mahdollisuudet Pohjolalle alueena.

Tavoitteenamme on ylläpitää ja vahvistaa Pohjoismaiden taloudellista häiriönsietokykyä, kilpailukykyä ja kasvupotentiaalia. Näin meillä on hyvät edellytykset vastata huomisen haasteisiin ja luoda myönteisiä muutoksia Pohjoismaiden väestölle sekä saavuttaa tavoite Pohjolasta maailman kestävämpänä ja integroituneimpana alueena.

Hyviä lukuhetkiä!

Elisabeth Svantesson
Ruotsin valtiovarainministeri

Karen Ellemann
Pohjoismaiden ministerineuvoston
pääsihteeri

Johdanto

Talous- ja finanssipolitiikan yhteistyöohjelmassa kuvataan poliittiset painopistealueet ja tavoitteet kaudelle 2025–2030.

Vuosina 2025–2030 talous- ja finanssipolitiikan pohjoismaisessa yhteistyössä keskitytään politiikkaan ja ratkaisuihin, joilla tuetaan kustannustehokasta ja sosiaalisesti oikeudenmukaista vihreää siirtymää Pohjoismaissa. Työssä painotetaan myös sellaisen politiikan edistämistä, jonka avulla voidaan vahvistaa Pohjoismaiden talouksien kilpailukykyä, resilienssiä ja vahvistaa pitkän aikavälin kasvupotentiaalia sekä edistää liikkuvuutta ja integraatiota Pohjoismaiden rajojen yli.

Yhteistyöohjelman laatimiseen ovat osallistuneet Pohjoismaiden neuvosto, kansalaisyhteiskunnan edustajat ja muut asiaan liittyvät tärkeät toimijat. Pohjoismaiden ministerineuvosto on saanut yhteistyöohjelman sisältöä koskevia ehdotuksia myös Pohjoismaiden neuvoston Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnalta.

Yhteistyöohjelma on kaiken talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvoston alaisuudessa tehtävän työn ohjausasiakirja. Yhteistyöohjelma hyväksyttiin talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvoston (MR-Finans) kokouksessa Tukholmassa 4. kesäkuuta 2024, ja se on voimassa 31. joulukuuta 2030 saakka.

Yhteistyöohjelma perustuu Pohjoismaiden ministerineuvoston tehtävään toteuttaa visio, jonka mukaan Pohjolan tulee olla maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Kaikki Pohjoismaiden ministerineuvoston alaiset ministerineuvostot pyrkivät toteuttamaan vision tavoitteet kolmen strategisen painopistealueen avulla.

Visio 2030

Kilpailukykyinen Pohjola

Haluamme yhdessä edistää Pohjolan vihreää kasvua, joka perustuu tietoon, innovointiin, liikkuvuuteen ja digitaaliseen integraatioon.

Vihreä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää yhteiskuntiemme siirtymistä vihreään talouteen sekä hiilineutraaliutta ja kestävää kierto- ja biotaloutta.

Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue

Sosiaalisesti kestävä Pohjola

Haluamme yhdessä edistää osallisuutta, tasa-arvoa ja yhtenäisyyttä alueella, jossa on yhteiset arvot ja jossa vahvistetaan kulttuurivaihtoa ja hyvinvointia.

Pohjoismaiden ministerineuvoston kaiken toiminnan tulee edistää visiota, jonka mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Yhteistyöohjelmassa kuvataan, miten sektori työskentelee kolmen strategisen painopistealueen parissa.

Poliittiset priorisoinnit

Pohjoismaiden talous- ja finanssipoliittiset haasteet kytkeytyvät tiiviisti Pohjoismaita tulevina vuosina odottaviin talouden rakennemuutoksiin. Pieninä vientivetoisina talouksina Pohjoismaihin vaikuttaa kansainvälisen ja erityisesti EU-maiden talous- ja finanssipoliitiikan kehitys.

Pohjoismaat ovat asettaneet ilmastotavoitteensa korkealle. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää Pohjoismaiden talouksilta ja yhteiskunnilta vihreän siirtymän nopeuttamista. Tärkein tehtävä on vakauttaa talouspolitiikan kehykset sekä Pohjolassa että kansainvälisesti, jolloin kustannustehokasta ja työpaikkoja luovaa vihreää siirtymää voidaan nopeuttaa kestävä valtiontalouden reunaehtoja noudattaen. Tämä edellyttää talouselämältä ja työmarkkinoilta muutosvalmiutta sekä sitä, että talouspolitiikkaa käytetään yhdessä finanssipoliitiikan kanssa keskeisenä työvälineenä, jolla nopeutetaan ilmastoa säästävää toimintatapaa, edistetään vihreitä ratkaisuja sekä yksityisen pääoman ja investointien tehokasta kohdentamista. Tärkeä haaste on myös vihreän siirtymän toteuttaminen niin, että tuetaan pohjoismaista työmarkkinamallia ja edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta, minimoidaan työttömyyttä ja taloudellista epätasa-arvoa ja luodaan mahdollisuuksia kaikille Pohjoismaiden kansalaisille.

Pohjoismailla on tulevina vuosina edessään suuria rakenteellisia muutoksia, jotka tuovat sekä uusia mahdollisuuksia että haasteita. Demografiset muutokset väestön vanhetessa ja työssäkävien toive vähentää työtuntiansa määrää ovat pohjoismaisen hyvinvoinnin kasvun mukanaan tuoma ilmiö. Tämä kasvattaa julkisen talouden paineita ja edellyttää uudistuksia ja toimia, jotka lisäävät työmarkkinoille osallistumista ja työllisyyttä vahvistaen Pohjolan alueen tiivistyvää integraatiota. Myös uusi teknologia kuten tekoäly kehittyy nopeasti, mikä tuo mukanaan uusien mahdollisuuksien lisäksi myös uhkia. Pohjoismaisella talous- ja finanssipoliittisella yhteistyöllä voidaan edistää yhteistä politiikkaa ja ratkaisuja, joilla vahvistetaan Pohjoismaiden resilienssiä ja maiden pitkän aikavälin kasvupotentiaalia kestävästi.

”

Tärkein tehtävä on vakauttaa talouspolitiikan kehykset sekä Pohjolassa että kansainvälisesti, jolloin kustannustehokasta ja työpaikkoja luovaa vihreää siirtymää voidaan nopeuttaa kestävä valtiontalouden reunaehtoja noudattaen.

Samaan aikaan geopoliittisen tilanteen huononeminen sekä maiden ja alueiden välisen strategisen kilpailun lisääntyminen muodostavat erityisen riskin Pohjoismaille, jotka pieninä, innovatiivisina vientimaina ovat riippuvaisia kansainvälisen talous- ja finanssipolitiikan vakaudesta sekä keskinäisen kaupankäynnin ja investointien edellyttämistä avoimista kansainvälisistä markkinoista. Pohjolan ulkopuolisissa maissa lisääntyvä valtiontukien käyttö heikentää kansainvälistä kilpailua, haastaa Pohjoismaiden innovaatioyritykset ja mahdollisesti luo painetta lisätä julkisten varojen käyttöä vastaaviin toimiin Pohjoismaissa. Vahvistettu pohjoismainen yhteistyö, yhteinen lähestymistapa ja yhteisymmärrys Pohjoismaiden välillä on tärkeää, jotta yhteisiin haasteisiin voidaan vastata talous- ja finanssipolitiikan sektorilla ja vahvistaa Pohjoismaiden ääntä alueen ulkopuolella.

Pohjoismainen talous- ja finanssipoliittinen yhteistyö ministerineuvostossa (MR-Finans) on ensisijainen foorumi kokemustenvaihtoon, koordinointiin ja yhteispohjoismaisen tietopohjan laajentamiseen. Näin voidaan vahvistaa Pohjoismaiden edellytyksiä talouden ja hyvinvoinnin kehitykseen, edistää Pohjoismaiden kilpailukykyä ja varmistaa Pohjoismaiden yhteiskuntien osallistava vihreä ja digitaalinen siirtymä. Yhteistyö talouspoliittisten haasteiden käsittelyssä ja sellaisten konkreettisten hankkeiden tukeminen, joista syntyy yhteispohjoismaista hyötyä ja konkreettisia ehdotuksia Pohjoismaiden talouspolitiikan suunnan vahvistamiseksi, ovat yhteistyön ytimessä kaudella 2025–2030.

Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto on päättänyt työn tavoitteet ja osatavoitteet kaudelle 2025–2030. Poliittiset painopistealueet ohjaavat kaikkea pohjoismaista yhteistyötä tällä politiikanalalla. Näin ollen tavoitteiden saavuttaminen vaatii toimenpiteitä, joiden avulla kaikki työ, toiminta, tulokset ja vaikutukset johtavat toivottuihin muutoksiin.

”

Tavoitteenamme on ylläpitää ja vahvistaa Pohjoismaiden taloudellista häiriönsietokykyä, kilpailukykyä ja kasvupotentiaalia. Näin meillä on hyvät edellytykset vastata huomisen haasteisiin ja luoda myönteisiä muutoksia Pohjoismaiden väestölle sekä saavuttaa tavoite Pohjolasta maailman kestävimpanä ja integroituneimpana alueena.

Tavoite 1: Toteutetaan Pohjoismaiden vihreä siirtymä kustannustehokkaasti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisesti

Vihreä Pohjola

Pohjoismaissa tulee nopeuttaa yhteiskunnan ja talouden vihreää siirtymää, jotta ilmastotavoitteet voidaan saavuttaa. On tärkeää, että siirtymä toteutetaan talouden kannalta mahdollisimman tehokkaasti, jolloin talouspolitiikan kehykset tukevat tehokasta resurssien kohdentamista, vihreiden investointien sekä elinkeino- ja työelämän terveitä ja vakaita toimintaedellytyksiä ja jolloin päästöjen vähennystoimet ovat kustannustehokkaita ja edistävät sosiaalisesti kestävästä vihreästä siirtymästä. Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto haluaa edistää pohjoismaista kokemustenvaihtoa, tietoa ja ratkaisuja sekä Pohjoismaissa kerättyjen kokemusten ja ratkaisujen esiin tuomista kansainvälisesti.

**Osatavoite 1.1:
Lisätään tietoa
talouspoliittisista
ohjauskeinoista ja
niiden tehokkaasta
käytöstä vihreän
siirtymän
tukemiseen**

Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto haluaa tukea ja edistää tietoon perustuvia ratkaisuja ja pohjoismaista yhteistyötä talouspoliittisten ohjauskeinojen tehokkaassa käyttämisessä ja toimeenpanossa vihreän siirtymän tukemiseksi ja nopeuttamiseksi Pohjoismaissa.

**Osatavoite 1.2:
Tuetaan
ilmastonäkökulman
sisällyttämistä
makrotalous-
politiikkaan ja sen
malleihin sekä
Pohjolassa että
kansainvälisesti,
jotta vihreä siirtymä
voidaan toteuttaa
kustannustehokkaasti**

Pohjoismailla on pitkä etumatka ilmastonäkökulman sisällyttämisessä kansallisiin makrotalouden malleihin muihin maihin verrattuna. Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto haluaa edistää pohjoismaista käytännön yhteistyötä ja tiedon jakamista sekä tukea Pohjolan kansainvälistä roolia ja johtoasemaa tällä alueella.

**Osatavoite
1.3: Edistetään
yhteistyössä
sellaista
pohjoismaista
talouspolitiikkaa,
jolla varmistetaan
osallistava vihreä
siirtymä ja talouden
kehittyminen**

Pohjoismaiden talouksien vihreä siirtymä tulee toteuttaa sosiaalisesti oikeudenmukaisesti niin että tuetaan pohjoismaista työmarkkinamallia, edistetään sosiaalista yhteenkuuluvuutta, minimoidaan työttömyyttä ja taloudellista epätasa-arvoa ja luodaan mahdollisuuksia kaikille Pohjoismaiden kansalaisille. Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto haluaa edistää pohjoismaista kokemustenvaihtoa ja politiikan kehittämistä, joilla tuetaan Pohjoismaiden osallistavaa talouskehitystä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikana.

Tavoite 2: Vahvistetaan Pohjoismaiden talouksien kilpailukykyä, resilienssiä ja integraatiota

Kilpailukykyinen Pohjola

Pohjoismaiden taloudet ovat lähtökohtaisesti hyvässä kunnossa kohtaamaan suuria rakenteellisia muutoksia ja kasvavaa kansainvälistä kilpailua. Pohjoismaiden tulee jatkaa tästä ja vahvistaa yhteistyössä kehyksiä, politiikkaa ja ratkaisuja, jotka vahvistavat Pohjolan pitkän aikavälin kasvupotentiaalia, taloudellista kriisinkestävyttä ja kilpailukykyä, erityisesti nykyisten uusien geopolitiikan realiteettien ja teknologisen kehityksen aikana. Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto haluaa edistää pohjoismaista kokemustenvaihtoa ja tietoon perustuvaa politiikan kehittämistä talous- ja finanssipolitiikan alalla, jotta nämä tavoitteet voidaan saavuttaa.

**Osatavoite 2.1:
Edistetään
yhteistyössä
kustannustehokasta
kansallista
politiikkaa ja toimia,
joilla vahvistetaan
pitkän aikavälin
kasvupotentiaalia
Pohjolassa**

Tietoon perustuvan yhteistyön ja politiikan kehittämisen tulee edistää tuottavuutta, työllisyyttä ja pitkän aikavälin kasvupotentiaalia Pohjoismaissa. Pohjoismaiden väestön vanhetessa on erityisen tärkeää vähentää työmarkkinoiden ulkopuolella olevien työkäisten määrää.

**Osatavoite 2.2:
Vahvistetaan
yhteistä
lähestymistapaa
ajankohtaisiin
talouspoliittisiin
haasteisiin
Pohjoismaissa ja
kansainvälisesti**

Pohjoismaat joutuvat toimimaan kansainvälisesti yhä monimutkaisemmassa ja haastavammassa talouspoliittisessa ympäristössä. Koordinoinnin vahvistaminen ja yhteinen lähestymistapa ajankohtaisten talouspoliittisten haasteiden käsittelyyn ja keskeisen EU/Eta-lainsäädännön täytäntöönpanoon voivat vahvistaa Pohjolan kilpailukykyä ja resilienssiä sekä edistää Pohjolan ääntä ja painoarvoa kansainvälisesti.

**Osatavoite 2.3:
Ennaltaehkäistään ja
poistetaan
rajaesteitä, jotka
vaikeuttavat
pohjoismaisen
työvoiman
liikkuvuutta ja
taloudellista
integraatiota**

Mikäli Pohjoismaat haluavat vision mukaan olla maailman integroitunein alue vuonna 2030, kansalliseen talouspolitiikkaan ja hallinnollisiin säädöksiin perustuvia rajaesteitä on ennaltaehkäistävä ja vähennettävä. Talous- ja finanssipolitiikan ministerineuvosto haluaa edistää yhteisten ratkaisujen etsimistä rajaesteisiin, jotka haittaavat pohjoismaista työvoiman liikkuvuutta ja Pohjolan taloudellista integraatiota.

Yhteistyöohjelman arviointi

Yhteistyöohjelma on voimassa vuosina 2025–2030, mutta kausi jaetaan kahteen kolmivuotiseen työsuunnitelmaan, jotka kattavat vuodet 2025–2027 ja 2028–2030.

Yhteistyöohjelma arvioidaan kauden puolivälissä, ja ministerineuvosto voi arvioinnin perusteella tarkistaa ohjelmaa ja kerätä näkemyksiä jälkimmäisen kauden työsuunnitelman laatimiseen.

Lisäksi pääsihteeri ja ministerineuvosto tekevät jatkuvaa arviointia.

Tietoja tästä julkaisusta

Talous- ja finanssipolitiikan pohjoismainen yhteistyöohjelma 2025–2030

PolitikNord 2024:727

ISBN 978-92-893-7927-4 (PDF)

ISBN 978-92-893-7928-1 (ONLINE)

<http://dx.doi.org/10.6027/politknord2024-727>

© Pohjoismaiden ministerineuvosto 2024

Aloitussivun kuva: Knud Andersen

Muut kuvat: Norden.org, Nordergio ja Unsplash.com

Julkaistu lokakuussa 2024

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Nordens Hus, Ved Stranden 18, DK-1061 Kööpenhamina, www.norden.org

Lisää pohjoismaisia julkaisuja on luettavissa osoitteessa www.norden.org/fi/julkaisut